

ಮೇವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕವರನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇಡುವುದು

ಯೂರಿಯಾ ಅಮೋನಿಯೇಷನ್ ಮಾಟಿದ ಮೇವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಡ್ರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು

ಯೂರಿಯಾ ಅಮೋನಿಯೇಷನ್ ಮಾಟಿದ ಮೇವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು

ಮೇವಿನ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ:

1. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೇವನ್ನು, ಮೇವು ತುಂಡರಿಸುವ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಣ್ಣದಾಗಿ (1 ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ) ತುಂಡರಿಸಿ ದನಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿದರೆ, ಮೇವು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
2. ಖಾಲಿ ಇರುವ ಗುಡ್ಡಗಾಡು, ಅರಣ್ಯ, ಜವಳು, ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ರೇಲ್ವೆ ಹಳಿ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು, ದ್ವಿದಳ ಹಾಗೂ ಮೇವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ, ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಮೇವನ್ನು, ರಸಮೇವು ಹಾಗೂ ಒಣ ಹಸಿರು ಮೇವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಟ್ಟರೆ (ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಮೇವುಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ಅವುಗಳ ರುಚಿ ಹಾಗೂ ಗುಣಧರ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
5. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತುಂಡರಿಸಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕು.

-----: ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :-----
 ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಸ್ಟೇಷನ್ ರಸ್ತೆ, ಇಂಡಿ
 ದೂರವಾಣಿ: (08359) 22566

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ
 ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.-ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ
 ಇಂಡಿ-586 209

**ಒಣ ಮೇವು ಪೌಷ್ಟಿಕರಣ
 ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಗೆ ಪರಿಹಾರ**

ವಿಸ್ತರಣಾ ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ-10

2018-19

ಲೇಖಕರು:

ಡಾ. ಸಂತೋಷ ಶಿಂಧೆ, ಡಾ. ಆರ್. ಬಿ. ನೆಗಲೂರ
 ಶ್ರೀಮತಿ ಹೀನಾ. ಎಮ್.ಎಸ್., ಡಾ. ಸೈಯದ ಸಮೀನ ಅಂಜುಮ್
 ಡಾ. ಸವಿತಾ, ಬಿ., ಡಾ. ರವಿ, ವೈ.
 ಕು. ಚೈತ್ರ ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ, ಕು. ಗೀತಾ ಎಮ್. ಫುಲಾರಿ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಆರ್. ಬಿ. ನೆಗಲೂರ

ಹಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
 ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಇಂಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಡಾ. ಎಸ್.ಬಿ. ಕಲಘಟಗಿ

ಸಹ ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು
 ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಜಯಪುರ

ಒಣ ಮೇವು ಪೌಷ್ಟಿಕರಣ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಗೆ ಪರಿಹಾರ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಒಣ ಮೇವಾದ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲು, ರಾಗಿ ಹುಲ್ಲು, ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಪೋಲಾಗಿ ತಿಪ್ಪೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಒಣ ಹುಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದನಗಳು ಇಂತಹ ಮೇವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಮಗಳ ಅನುಸರಣೆಯಿಂದ ಒಣ ಮೇವಿನ ಉತ್ತಮ ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೊರಕುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಒಣ ಮೇವನ್ನು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದು :

- ಒಣ ಮೇವನ್ನು ಮೇವು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಈಳಿಗೆ/ಮೊಚ್ಚಿನಿಂದ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು
- ಮೇವು ಕತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಮೇವಿನ ನಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
- ಇದರಿಂದ ದನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಮೇವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀರ್ಣವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.
- ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಮುನ್ನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಕೊಡುವುದು ಇನ್ನು ಉತ್ತಮ. ಇದರಿಂದ ಸಿಲಿಕಾ, ಧೂಳು, ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶ ವಿರೋಧಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

ಯೂರಿಯಾ ಸರಳ ಉಪಚರಣೆ :

- ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು.
- ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿ/ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಳುವಾಗಿ ಹರಡಿ.

- ಪ್ರತಿ 100 ಕಿಲೋ ಒಣ ಹುಲ್ಲಿಗೆ 1.5 ರಿಂದ 2 ಕಿಲೋ ಯೂರಿಯಾವನ್ನು 30 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

- ರೋಸ್ ಕ್ಯಾನ್ ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇವಿನ ಮೇಲೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಇಂತಹ ಮೇವನ್ನು ದನಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅವು ತಿಂದಷ್ಟು ನೀಡಬಹುದು.

ಒಣ ಮೇವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಕತ್ತರಿಸಿದ ಒಣ ಮೇವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡುವುದು

ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಒಣ ಮೇವಿನ ಮೇಲೆ ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು

ಯೂರಿಯಾ ಅಮೋನಿಯೇಷನ್ ವಿಧಾನ:

- ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು.
- ಅನಂತರ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಳುವಾಗಿ ಹರಡಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿ 100 ಕಿಲೋ ಒಣ ಹುಲ್ಲಿಗೆ 4 ಕಿಲೋ ಯೂರಿಯಾವನ್ನು 30 ರಿಂದ 40 ಲೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ದ್ರಾವಣ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ರೋಸ್ ಕ್ಯಾನ್ ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಮೇವಿನ ಮೇಲೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬೇಕು.
- ಇಂತಹ ಮೇವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಆಡದ ಹಾಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಡ್ರಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೊಟ್ಟಿ/ರಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ 21 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.
- ಈ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಪೌಷ್ಟಿಕರಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದು ಗಾಳಿಯಾಡಿಸಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದು.

ಯೂರಿಯಾ ಉಪಚರಣೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ಕೃಷಿ ಬೆಳೆ ಉಳಿಕೆಗಳ ಸದ್ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಬಹುದು.
- ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇವು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮೇವಿನ ಸೇವನೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬಿನಾಂಶ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
- ಮೇವಿನಲ್ಲಿ ಸಸಾರಜನಕ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು, ಇದರಿಂದ ಪಶು ಆಹಾರ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ತಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಮಾಡಬಹುದು.
- ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು:
- ಕತ್ತರಿಸಿದ ತುಂಡುಗಳು ಒಂದು ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.
- ಮೇವು, ನೀರು, ಯೂರಿಯಾ ಇವುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಅಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಬಾರದು.
- ಈ ಮೇವನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕ ದನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಬೇಕು.